

England.

Vervolg en slot van ons vorig Nummer.

Het is Ierland, hetwelk de nieuwe omwenteling in Engeland begonnen heeft; het is Ierland, hetwelk het voorbeeld gegeven heeft van de regstreeksche en onmiddellyke tuschenkomst van het volk in de wetgeving en het bestuur des lands; het is Ierland, hetwelk getoond heeft, wat de vereenigingen der burgers, vermozgen, toen het de regten van zyne openbare godsverering inriep; het is Ierland eindelyk, van wáár het voorbeeld van de voortzetting der revolutie komen moet.

De emancipatie der Katholyken, welke men als een algemeen hulpmiddel tegen al de kwalen van Ierland beschouwde, was echter niets meer dan eene eerste daad van herstel te gunste van het godsdienstige gevoel van een volk, zonder iets te veranderen in den burgerlyken en staatkundigen toestand des lands. Deze daad, die geen ander uitwerkzel had, dan alle hooge ambtsbedieningen ook voor de katholyken verkrygbaar te maken, (*) zoude slechts de ydele afkondiging van een beginsel zyn geweest, en geen het minste voordeel voor het volk en voor den openbaren Gods dienst hebben opgeleverd, zoo men niet onverwylt het onmiddelyke gevolg er van had ingeroepen, de aanwending namelyk der (van eene Katholyke bevolking gelyken wordende) tienden, ten behoeve van den Katholyken eeredienst.

De inkomsten der Iersche kerk beloo-
pen meer dan 55 miljoenen francs, welke
by de Protestantische geestelykheid geno-
ten worden, hoezeer in drie vierden der
kerspelen niet één Protestant woonachtig
is en het getal der Protestanten in de overige
oneindig geringer is dan dat der Katho-
lyken. In drie vierden der kerspelen heeft
derhalve de Protestantische leeraar geene
de minste ambtsbezigheid te verrigten: hy
verpacht de pastery met het daarby behou-
rende land en de invordering der tienden:
dit inkomen verteert hy, zoo hy een Ier is,
te Dublin, doch meestal in Engeland, want
de meesten dezer baten zonder lasten wor-
den vergeven aan de jongere zoons van
aanzienlyke geslachten of aan de zoons der
zulken, welke met hooge kerkelyke waar-
digheden bekleed zyn. In de overige ker-
spelen vertoont de leeraar zich niet anders
dan by toeval; dikwerf doet hy zich zelfs
vervangen door eenen behoorlygen geeste-
lyke, die zich met eene schrale belooning
te vreden stelt.

Het getal der Katholýke Priesters is on-
eindig grooter dan dat der Protestantische
leeraars en de eerstgenoemden hebben
geene andere bestaanmiddelen, dan de toevallige
baten hunner bediening, die zy met
voorbeeldeloozen ýver en broederliefde
waarnemen, mitsgaders de giften van eenige
ryke Katholýken. En zoo is het aan
de eilende ten prooi gelaten Ierland belast
met het onderhoud van twee klerizýen.—
Het moet natuurlýkerwýze vragen, of dat
de tiende aan den Katholýken Priester uit-
betaalt of dat de tiende afgeschafte wierd,
en dat men aan beiderlei geestelyken de
kans hunner toevallige baten liet. En dit
is het, wat Ierland deed.

De Kamer der Gemeenten heeft onlangs eene bill aangenomen heffende den omslag of de verdeling der tienden, welke, verre van de wenschen en behoeften der Ieren te bevredigen, hen nog ontevredener zal maken: want zy bevat nog niet eens eene halve regvaardigheid en het is onmogelyk dat deze wet weêrstand biede aan de tegenwerking, die haar wacht, ondanks de soort van kryggewel, welke haar ondersteunen moet.

Engeland heeft geen oogenblik gezuimd Ierland in dezelve uitvallen tegen de tien- den na te volgen. Het zoude dezelve gronden van bezwaar hebben kunnen aan- voeren. De erkende kerk vereenigt te- genwoordig niet de helft der bevolking in zich; de secte der Methodistten is byna e- ven talryk, ja, gelyk men wil, zelfs talry- ker; terwijl tien of twaalf andere secten in onderscheidende deelen van het Ryk de- overhand hebben en in de overigen een groot getal aanhangers tellen. Maar En-

(*) Eene omstandigheid, die dan toch wel eene volstrekte wederlegging bevat van hetgeen de Schryver onmiddelyk laat voorlezen.

geland heeft het geschil van eene andere
zijde aangevat.

Opklimmende tot het doel, waarmede de tienden zyn ingesteld geworden, bevond men dat deze belasting eene drieledige bestemming had. Eén derde van de opbrengst moest dienen tot den opbouw en het onderhoud van gebouwen aan den kerkdienst geëyd; een ander derde ter voorziening in de behoeften van den Priester en het laatste derde ter ondersteuning van de armen. Men vraagt nu waarom de geestelykheid geheelalléén de opbrengst der tienden geniet, terwijl het land verplicht is, om jaarlyks, ten behoeve der armen, eenen taks van twee honderd miljoenen te betalen en het Parlement ieder jaar verplicht is een aanzienlyke sommen toe te staan, even als het land om voor groote sommen in te schryven, voor den opbouw en het onderhoud van kerken?

De inkomsten der Anglikaansche geestelykheid zyn onmetelyk. Het geheele bedrag haren ontvangsten is onberekenbaar. De gematigdeste lieden begrooten hetzelfde op 250, anderen op 350 miljoenen. Het is, wyl thans alle klassen de vermindering der openbare uitgaven en lasten vorderen, onmogelyk dat de geestelykheid voortga met eene dergelyke som op het volk vooruit te beffen. De verdeling van deze ontzettende som wordt even levendig bestreuen, als de vooruitgenieting derzelfde. Een enkel prelaat, de Bieschop van Durham, heeft een inkomen van meer dan een miljoen; slechts vier of vyf hebben niet meer dan van 80 tot 150 duizend francs; al de overigen zyn oneindig ryker begiftigd. De hooge geestelyken by de cathedraalkerken, de Kandonnen genieten van 100 tot 200 duizend francs; parochie-leeaars genieten van 50 tot 100 duizend francs; de meesten hebben van 8 tot 15 duizend francs; er is er niet een, die minder dan 6000 francs geniet en in de minder der parochien, laat de daar niet gevestigde titularis den dienst waarnemen door eenen plaatsvervanger, welken de nood dwingt om 30, 40, ten hoogste 60 £st. (dat is van 700 tot 1500 francs) aan te nemen.

In een groot getal parochiën zijn de ienden door de geestelyken vertroomd geworden en worden nu door de leeken gevorderd. Daar is men zonder leeraar, en miste zoo niet de inwoners zich zelven belasten, ten einde by gelegenheid er eenen te betalen. Derhalve betaalt men de tienden en men is daarenboven belast met het onderhoud van den geestelyke.

Eene algemeene afkeuring kleeft aan eenen dergelyken staat van zaken en doet de afschaffing er van verlangen. Bereds zyn er in openbare vergaderingen besluiten genomen en zyn er verzoekschriften aan het parlement ingezonden. De staatkundige vereenigingen hebben er zich mede bezig gehouden en ongetwyfeld zal het eerstvolgende jaar dit geheele stelsel zien neenstorten. Niet de Anglicaansche Kerk, maar de Engelsche aristocratie zal het sterkt daardoor getroffen zyn. Deze weert het; daarom weêrstaat zy met al hare krachten aan de eischen der massa's en vermagt zy, door alle in hare magt staande middelen, eene vergunning (concessie), die ten slotte onvermydelyk is. Zy begint dienzelfden mislag, welken zy steeds begaan heeft. Beter is het voortuit te zien en aan te bieden hetgeen gevraagd zal worden, dan zich dit te laten onttrukken; want men biedt aan hetgeen men wil, terwyl men, van den anderen kant neemt, wat men bekomen kan (†).

De hervorming in de kerk is alzoo een onvermydelyk gevolg van de emancipatie der Katholyken en van de hervorming van het Parlement. Wy zullen nu onderzoeken op welke wyze de hervorming in de aristocratie zal worden bewerkstelligd, of beter, hoedanig zy zich ontwikkelt en uitbreidt. Om het beginsel en het begin dezer gebeurtenis op te sporen, moeten wy nogmaals onzen blik vestigen op de ge-

(f) Onwillekeurig denkt men, die lezende, aan eenen reiziger, die, op eenen eenzamen weg, roovers ziet aankomen en by voorraad zyne beids gereed maakt, ten einde zyn bankpapier te redden, immers tot dat een tweede bende hem tot eenen vrijwilligen afstand doet besluiten. Wy hebben hiërby het oog slechts op de wyze, waarop men in Engeland de hervorming tracht door te dryven en die gewis door den Schryver van het artikel zeer eigenaardig geschetst wordt.

steltenis van Ierland en op hetgeen daar plaats heeft.

Wij hebben gezien, dat de bevolking van Ierland slechts twee derden bedraagt van die van Engeland. Wij hebben het verschil doen opmerken, de strijdigheid, ja de vijandigheid tusschen de eerediensten; nog grooter is wellicht het verschil en de strijdigheid in de zeden, de genoegens, de gebruiken en de belangen der beide volken. Dit naar eisch te ontwikkelen is van het hoogste belang.

In Engeland hebben twee derden der bevolking hunne woonplaats in de steden, en er zijn vele volryke steden; in Ierland is slechts ééne groote stad en negen tienden der bevolking bevinden zich op het platte land.

In Engeland wjden twee derden der bevolking zich aan de Nyverheid. Ierland, van de noodige kapitalen verstoken, bevindt zich om zoo te zeggen, zonder industrie: het linnen, ziedaar hetgeen, waartoe het zich in dit opzigt bepaalt.— De landbouw houdt tegen tienden der handen bezig.

Hoe ongelijk ook de verdeeling van den grondeigen toom in Engeland wezen moge, de ongelijkheid is nog veel grooter in Ierland, waar de grond, in vorige tijden, by gelegenheid van veroveringen of ten gevolge van verbeurdverklaringen van leengoederen en andere eigendommen, die het gevolg waren van burgeroorlogen en staatsomwentelingen, aan krijgsheden en aan hoflieden toegedeeld, thans byna geheel toebehoort aan eenige aanzienlyke Engelsche personaadjen. Het is nog niet lang geleden, dat het recht van bezit van gronden en gebouwen, by de wet aan de Katholyken ontzegd was.

In Engeland brengen de grondeigenaars een gedeelte van het jaar op hunne goederen door; zy waken over de bearbeiding, houden zich persoonlyk bezig met de voortgangen in ieder deel van den akkerbouw; bevinden zich of van den kant hunner belangen, of door weldaden, in voortdurende ootrekkingen met de landlieden; zy leggen wegen aan, om den afvoer der voortbrengselen gemakkelÿk te maken en door de weelde, die zy ten toon spreiden, laten zy op hunne goederen een gedeelte terug van hetgeen zy van dezelve trekken.

In Ierland daarentegen,—en dit is de voornaame bron van de wond, waaraan het lydt,—bezoeken de grondeigenaars, Ieren of Engelschen, nimmer hunne goederen en velen honger kennen dan de eigendommen ter nood nood anders dan uit de stukken, die hun regt op dezelve en den aard en omvang er van aantuiden. Zy verpachten deze eigendommen in massa aan eenen zaakwaarnemer, die hun de betaling van eene overeengekomene jaarlyksche som waarborgt. Deze verpacht op zyne beurt de goederen by groote gedeelten aan onderscheiden andere personen, die hem een voordeel aanbieden en hunne pachten, by kleinere gedeelten, op gelyke voorwaarden wederom aan anderen aistaan. Op deze wyze komt de grond by stukken en brokken van 2, 4 tot 60 morgen, tegen een zeer hoogen prys, in verschillende handen; dezelve wordt dan bebouwd met korn, hetwelk voor uitvoer verkocht wordt; met kruiden ter voeding van het vee, hetwelk ingsgelyks wordt uitgevoerd, en met aarde, welk voor het onderhoud der gezinnen. Het grootste gedeelte van het getal, hetwelk uit den verkoop der grondvoortbrengselen verkregen wordt, komt in handen van den grondeigenaar, die heizelve of in Engeland of op het vasteland verteert; waardoor dan alle vermeerdering van kapitaal in Ierland en gevalgelyk alle verbetering van den landbouw en de nyverheid onmogelyk wordt gemaakt.

In Engeland is de boer wel gevoed, goed gekleed, bekwaam en zindelijk gebuisvest. In Ierland wordt hy ter naauwernood door eene ellendige hut beschermd; hy loopt er naakt, in menigen streek van het land, eet hy jaarlyks geen tien keeren brood; er zyn er velen, die gedurende hun leven, niet eenen keer vleesch geproefd hebben.

In Engeland heeft ieder dorp een school: die vierden der ingezetenen kunnen lezen en schryven: in Ierland heeft

nauwelijks een honderste gedeelte der bevolking deze eerste beginselen van onderricht zich kunnen eigen maken.

Wij behoeven deze vergelyking niet verder voort te zetten, om te besluiten dat dezelfde wetgeving, hetzelfde bestuur niet kan geschikt zijn voor twee volken, die in alle opzichten zoozeer van elkander verschillen en die nog meer verdeeld zijn, aan de eene zijde, door de hebbelijkheden eener langdurige en strenge overheersching; aan de andere zijde door het gevoel eener laage en smartelijke godsdienstige en staatkundige onderdrukking.

De deelname van Ierland aan het Parlement van Groot Brittanje, wel verre van voor het eerste eenige zekerheid op te leveren, is slechts een middel te meer voor het tweede, om deszelfs gezag te bevestigen en het misbruik er van door de wettelijkheid te bekrachtigen. Hoe zeer de bevolking van Ierland tot die van Engeland staat gelijk 2 tot 3, zoo bedraagt evenwel het getal der Iersche volksvertegenwoordigers in de Kamer der Gemeenten niet meer dan een vijfde van de leden dezer kamer. Hieruit laat zich de aanname der laatste repressie-bill verklaren, mitsgaders hoe, bij alle geschillen, die aan de beide volken gemeen zijn, de belangen van Ierland steeds zijn en nog bij voortduring worden opgeofferd.

Het kan dus geene verwondering baren, dat geheel Ierland thans de herroeping eischt van de acte van vereeniging, welke, nu drie en dertig jaren geleden, hetzelfde aan de genade van Engeland overgeleverd heeft en dat het, met inspanning van alle krachten, naar eene afscheiding in wetgeving en bestaan tracht, welke aan hetzelfde de bevrediging waarborgt van zijne belangen, door middel van Iersche wetten en Iersche bestuurders.

Alle vroegere grondstoffen der Katholijke associatie, thans vereenigd onder dezelfde aanvoeders, die dezelve met zoo veel bekwaamheid bestuurd hebben, richten zich met zoo veel te meer kracht op de afscheiding, als zij zekerder zijn van eenen gewenschten uitflag. Het is blykbaar dat het Iersche Parlement, eenmaal hersteld en zich slechts met de byzondere belangen van het eigen land behoevende bezig te houden, zonder de tegenwerking van strydige belangen meer te ondervinden, met meer zorg de oorzaken van het verval en de ellende des lands zal opsporen en bestryden en doelmatige middelen van herstel zal aanwenden. Alleen door een Iersch Bestuur te Dublin te vestigen en een Iersch Parlement daar jaarlijks te doen zetelen, zal reeds de toestand van het land verbeteren. Want gedurende de zittingen der Kamers zullen de leden van dit Parlement en de rijke Ieren, die zich met de openbare belangen bezig houden, in Dublin blijven in plaats van naar Londen, te trekken. Ook zullen te Dublin en niet te Londen alle Regeringszaken beslist worden en van dat oogenblik af zullen alle rijke en goeude lieden gedrongen zijn zich in de hoofdstad van Ierland te vestigen. Op die wijze zullen de inkomsten van het land beginnen zich ophoopen; op die wijze zal men met die kapitalen den weg ter verbetering van den landbouw kunnen inslaan; op die wijze, eindelijk, zal men de hand kunnen leggen aan het volksonderwijs en door eenen trapsgewijze toenemende welvaart de tot nu toe onophoudelijk aangroeiende ellende doen vervangen.

Deze zijn de beweegredenen die geheel Ierland roepen om de afscheiding van Engeland in te roepen en die, door de oude voorstanders der Iersche associatie met kracht en volharding ontwikkeld, het land in eene alles doordringende beroering gebracht hebben, welke slechts in eene herroeping van de acte der Unie eindigen kan. De weerstand van het Engelsche Gouvernement, de strenge maatregelen waarvoor hetzelfde zich bedient, de aanwending der krijgsmagt waarmede hetzelfde de Ieren bedreigt, dit alles zal schipbreuk lyden op de vasthoudendheid des volks en men zal eene tweede vertoowing van de ontknooping der Katholijke worsteling aanschouwen in het eigen bedrijf der Engelsche Regering, welke, hare onmacht erkennende, in naam der noodzakelijkheid,

zelve de wet der afscheiding zal voorstellen.

Uit de hervorming in het uitwendige der kerk, uit de hervorming en het herstel van bestuur der beide landen, uit de vermindering der belastingen en uit de afscheiding, door de beide landen even gebiedend gevorderd, niet slechts door het overgroot getal der behoeftigen, maar zelfs door de goeuden, door de rijke klasse der industrielen, de fabrikanten en handelaars, voor welke het eene noodzakelijkheid is om met de eerste gemeene zaak te maken; met al deze hervormingen, zeg ik, zal ontwifelbaar eene steeds voortgaande snelle verzwakking van de magt der Engelsche aristocratie en eene verdeling van hare rijkdommen voortvloeijen.

In een land, waar de ondeelbaarheid van den grondeigendom en deszelfs ongeschonden overgang van den oudsten op den oudsten, voor sommigen eene op hunnen toestand gegronde noodzakelijkheid, voor vele anderen eene behoefte ter voldoening hunner ijdelheid, voor allen eene gewoonte is, is dergelyk land kunnen deze noodzakelijkheid, behoefte en gewoonte zich niet staande houden, dan in zoover de openbare instellingen aan de jongere broeders der erfgenamen de middelen van bestaan verschaffen, welke het stelsel van erfopvolging hun onthoudt. Deze middelen nu vindt men in hetgeen onder verschillende titels en namen, op het volk wordt vooruitgeheven en hetwelk men aan onderscheiden werkelyke of ingebeelde bedieningen verbindt, om die aan de jongere leden van eene familie te geven. Dit is te zeggen, dat de massa des volks een gedeelte van de opbrengst van zynen handenarbeid moet afstaan om aan die lieden het gemis eener erfenis te vergoeden; maar wanneer eene aanzienlyke vermindering der belastingen de noodzakelijkheid doet geboren worden om een groot getal ambtenaren af te schaffen, en om de bezoldiging der aanblyvende ambtenaren aanmerkelyk te besnoeijen, moet het eerstgeboorterecht alsdan van deszelfs steun beroofd, noodzakelyk eene wyziging ondergaan en eindigen met geheel te verdwynen.

De afschaffing van het stelsel der tienden moet reeds alléén eenen geweldigen schok aan het regt van eerstgeboorte toebrengen; want onder het bestaande stelsel wordt een groot getal families, die tot de aristocratie behooren, door meer dan vyf honderd kerkelyke ambten met een inkomen van 50,000 francs en daarboven; meer dan duizend van 25 tot 40 duizend francs meer dan twee duizend van 12 tot 15 duizend francs, mitsgaders door de zamenvoeging van kerkelyke ambten, uitgelokt om één' harer zonen tot den geestelyken stand op te leiden. Het is bij de Pairs, die drie of vier zonen hebben, even als bij de leden der aristocratie, die geenen titel voeren, eene gewoonte om den darden of vierden zoon voor de kerk te bestemmen, omdat het daardoor noodeloos wordt hem een inkomen te verschaffen en men zeker is van op die wijze aan den jongman het noodige te bezorgen, waarvan hy al spoedig in denzelfden overvloed kan leven, waaraan hy in zijne jeugd gewoon was, of ten minste in eene gewenschte onbekrompenheid, met het uitzigt van tot de aanzienlyke kerkelyke waardigheden op te klimmen. De andere zonen treden in den krygsdienst te zee of te land.

Neemt men het hulpmiddel weg, dan bieden de kerkelyke ambten niet meer die voordelen aan; de zonen der rijke families zullen niet meer in eene loopbaan willen treden, die hun niet zoude vergunnen den rang te handhaven, waarin zy zijn opgevoed, de behoeften en de hebbelijkheden te bevredigen, die zy sedert hunne jeugd zich hebben eigen gemaakt. Gelooft men dat zy zich zullen vergenoegen met eene lyfrente die, by hun afsterven, aan eenen kinderen ontvalt? Neen; zelfs tegenswoordig, ten spijt der bestaande wetten, gebruiken en misbruiken, valt men het stelsel reeds aan; men beklagt zich reeds over deze ongelijkheid; men bevroedt zeer wel het staatkundige voordeel, hetwelk er voor den familie-stam (caste) in gelegen is, om den rykdom der oudste zonen te verzekeren; maar men begrypt niet hoe dit voordeel wezenlyk zijn zoude, in

dien de jongere zonen van denzelfden familiestam tot de armoede veroordeeld waren, of indien men ware blootgesteld om denzelfden naam in de Kamer der Lords en in het aam-huis te ontmoeten. De reeds veroordeelt eenen dergelyken staat van zaken.

Zoo dit gevoel zich nu reeds heeft openbaard; zoo het reeds in zoo ver bovendryft, dat de hoofden der families er door bewogen worden, om zich te bedienen van eene wetbepaling, welke hen magtig om de onverdeelbaarheid te vernietigen, wat zal het dan zijn, wanneer de kerk geen rijke wykplaatsen meer heeft aan te bieden, en wanneer de spaarzaamheid de heerschappij over de staatsuitgaven zal voeren.

De hervorming van het Parlement vernietigt alle hoop, om in openbare bedieningen eene schadeloosstelling te vinden voor het verlies hetwelk uit de hervorming der kerk geboren wordt, zelfs al onderstelde men, dat het hervormde Parlement het getal dier bedieningen en het bedrag der bezoldigingen niet mogt verminderen. Al deze bedieningen zijn in Engeland niet anders verkrygbaar, dan door de parlementaire invloed. Zoolang de aristocratie aan het alvermogen van de kamer der Pairs een groot overwigt in de Kamer der Gemeenten konde verbinden, moesten alle bedieningen van enig gewigt noodzakelyk voor het grootste gedeelte aan de leden der aristocratie toevallen; thans echter, nu de wet den geheelen middelstand tot deelneming aan de verkiezingen geroepen heeft en deze verkiezingen het overwigt bezorgd hebben aan de vertegenwoordigers der middelstanden, is de bron der bedieningen en gunsten verplaatst en moet eenen anderen loop volgen.

De verdeling van den eigendom en ten gevolge dezer verdeling eene toeneming van welvaart en invloed by de middelstanden, mitsgaders het verval van de aristocratie in Engeland,—ziedaar de natuurlyke en onvermydelijke gevolgen van de tot stand gebrachte veranderingen en ook van die welke nog in de staatsregeling van Engeland worden voorbereid. Gelyk wy zeiden, door de verschynning van de volksmagt en derzelver tusschenkomst in de aangelegenheden van den staat, is er in Engeland eene omwenteling in het staat kundige bewerkt: deze tusschenkomst moet noodzakelyk ook eene maatschappelyke omwenteling, de afschaffing der ongelijkheid, ten gevolge hebben(1).

De party der aristocratie weet zeer goed, dat zy den loop der gebeurtenissen slechts vertrage, geenszins de zelve stuiten en veel minder nog tot eenen terugtred dwingen kan. Zy weet zeer goed, dat de toevlugt tot het geweld, verre van haar voordeel te zijn, haren ondergang verbaasten en tot het verschrikkelyste uiteinde leiden zoude, waarvan de geschiedboeken der volken ooit hebben gewaagd. Honderd en vyftig duizend personen van het mannelyke geslacht en die der mannelyke ouderdom bereikt hebben, verzameld in de enkele stad Londen, en die voor hun dagelijksch onderhoud, niets dan bunnen dagelykschen arbeid hebben, zouden zeer spoedig aan de intree van het geweld beantwoorden! Londen en Engeland zouden voor eene eeuw, misschien voor altijd verloren zijn.

Ik heb het tegenwoordige en de toekomst van dit land geschilderd zonder partijdigheid, zonder hartstogt, met het enkele oogmerk om myne landgenooten bekend te maken met hetgeen zy te vreezen of te hopen hebben. De belangrykste gevolgtrekking, die hetzelfde voor ons aanbiedt, is de onmogelykheid eener krachtige tusschenkomst van het Engelsche Gouvernement in de zaken van Europa. In zyne tegenwoordige gesteldheid en met het bestaande Ministerie kan het zijn onvermogen naar buiten slechts bemantelen door eenige diplomatieke daden, die slechts eenige ydele vertooningen ten gevolge hebben. Met een Ministerie uit tories zamengesteld en onder de leiding van den Hertog van Wellington, zouden de inwendige verdeeldheden en een onvermydelijk

(1) De onderscheiding tusschen *Révolution dans l'ordre Politique* en *Révolution Sociale* komt ons dichter voor. Daarom herhalen wy hier die woorden, zoo als zy in het oorspronkelyke gevonden worden.

ke burgeroorlog alle de krachten van de Regering en van het land uitputten.

Europa en Frankrijk hebben dus even weinig te hopen als te vreezen van de vriendschap of van de vijandschap van Engeland. Om naar buiten te kunnen handelen, moet de Chronische ziekte, waaraan het lydt, genezen, het evenwigt tusschen de verschillende deelen van deszelfs samenstel hersteld zijn, en, gelijk wij aanloonden, slechts de tyd kan deze uitkomst aanbrengen. De gesteldheid van Engeland laat dus aan Europa de meest mogelyke vrijheid en zoo Frankrijk in staat ware te handelen, zoude het in Europa het overwigt kunnen hernemen, hetwelk Engeland, ten tyde van Lodewyk XIV en Napoleon, aan hetzelfde betwist en nu gedurende bijna twintig jaren aan hetzelfde ontroofd heeft.

Uittreksels uit de *Courrier des Etats Unis* van Januarij.

De Bank van Leening der Vereenigde Staten van Noord Amerika.

Wij hebben ons altijd voorgenomen, zegt de *Courrier*, om ons niet te bemoeijen met de staatkundige zaken dezes lands; en iederen dag wenschen wij ons zelve geluk met onze voorzigtige achterhoudendheid, als wij de drift, de verbittering en de haat der partijen, in alle vraagstukken zien, die in aanraking komen met het belang van het gouvernement. Wij stellen te veel belang in het behouden der toegenegenheid, welke men van alle kanten ons bewijst, om te treden in familie twisten, die ons niet aangaan. Wij zouden ons dan aan lastige vijandschap blootstellen en misschien de vermaning ontvangen om ons met onze eigene zaken te bemoeijen.

Deze raadzame voorzigtigheid heeft ons tot nu toe belet om te spreken over het groote vraagstuk betrekkelijk de bank van de Vereenigde Staten en de verandering die de fondsen van het gouvernement in hare depositos of bewaring ondervonden hebben; want dit vraagstuk had meer betrekking op de staatkunde dan op de financien; echter wordt hetzelfde thans zoo ernstig en de maatregel, die door de eenen goedgekeurd en door de anderen afgekeurd wordt, veroorzaakt gevolgen die zoo nadeelig zijn voor den handel der Unie, waarvan de invloed zich zekerlyk zal uittrekken tot in Europa, de koloniën en Indië, dat onze pligt ons noopt aan onze buitenlandsche lezers medetedeelen de gevolgen die uit deze even zoo haagchelyk als zonderlinge toestand voortvloeien.

Na twee jaren van groote kommerciële voorspoed en overvloedige oogsten, openbaart zich eensklaps een onheil, dat des te drukkelyker is, daar het nooit te voren bestaan heeft: de actien van alle inrigtingen ondervinden eene groote daling; de interest van het *disconto* op het beter plaatselyk papier, is gebragt tot 15 of 20 percent in het jaar; eene groote menigte van publieke werken zijn gestaakt; de fabrieken hebben hunne werkzaamheden ingelyks gestaakt; het arbeidsloon is vermindert, even als de prijs van alle eigendommen; en de onrust heerscht onder alle klassen. De vijanden der bank van de Vereenigde Staten, beschuldigen dezelve van deze krisis te hebben veroorzaakt door de vermindering hare *discounts*; hare vrienden verdedigen haar door te zeggen dat de publieke schatkist eene som van om trent 8 millioenen dollars uit de bank nemende, zy niet anders handelen konde, zonder zich aan de grootste gevaren bloot te stellen. Zy eischen dat de fondsen van het gouvernement aan haar terug gegeven en haar voorregts brief vernieuwd worde, of dat eene nieuwe bank opgericht worde met een kapitaal van 50 millioenen dollars, in welke de *actionnaires* (aktie houders) van de tegenwoordige bank der Vereenigde Staten en het gouvernement hetzelfde belang hebben. De aanhangers der bank van de Vereenigde Staten zeggen met eenigen grond dat, als het charter der bank, dat in het jaar 1836 erkent, niet kan vernieuwd worden, deze inrichting zich in de noodzakelykheid zal bevinden, om zich van heden af bezig te houden met hare groote liquidatie, dat, verre van hare *discounts* te vermeerderen, zy dezelve iederen

dag verminderen moet; en dat eindelyk, daar de nieuwe bank hare werkzaamheden niet beginnen kan dan na den afloop van het kontrakt der oude banken, het kwaad slechts vermeerderd kan worden in plaats van welk, door eene *disconto* van 10 millioenen, die de Bank der Vereenigde Staten den handel aanbiedt, ingeval haar voorregts brief vernieuwd wordt, te verdwynen.

Dit belangryke geschil houdt bijna op eene uitsluitende wyze sedert verscheidene maanden de publieke papieren bezig. In het kongres wordt zy nauwkeuriglyk onderzocht door menschen die invloed en bekwaamheden hebben; en petitiën die regelrecht tegen elkander stryden, worden van alle kanten der Vereenigde Staten naar Washington opgezonden. Wij ontleenen uit de *Daily Advertiser* het volgende artikel, hetwelk een juist denkbeeld geeft van den kommerciële toestand van Nieuw York:

De zwarigheden die thans op onze handel drukken, kunnen door onwederprekelyke daadzaken bewezen worden:

1°. Men biedt aan de kantoren van de bank der Vereenigde Staten, drie maal en dikwyls zelfs vier maal meer waarde dan zy kunnen disconteren.

2°. De handelhuizen die in commissie handelen en degenen welke de veilingen ondernemen, zijn altijd gereed geweest om koopwaren te ontvangen en hun eigen papier voor eene zekere som te geven, zelfs vóór den verkoop; thans weigeren zy de zaken voortzetten; en het wordt zeer moeijelyk om vooraf betalingen op consignatie te bekomen.

3°. Men kan de gelegenheid niet vinden om voor gereed geld het papier van kooplieden, die een vast krediet hebben, te verkoopen, zonder een interest te betalen die het dubbele of driedubbele van den gewonen interest is.

4°. De wisselbrieven op Frankrijk en Engeland worden verkocht voor kontant geld, van twee tot drie percent beneden den prijs, voor welken men goede wissels op 60 dagen na zigt verkocht heeft.

5°. De verscheidenheid van prijs tusschen eenen verkoop op tyd en eenen verkoop voor kontant geld, in alle soorten van koopwaren of waarde, is naar dezelfde evenredigheid.

6°. De prijs der actien van alle soorten van ondernemingen is zelfs beneden paragevallen. De actien der inrigtingen, die de grootste vastheid hadden en die het beste krediet genooten, hebben eene daling van 6 tot 8 percent ondervonden; die van verscheidene wegen en yzeren spoorwegen, van banken die van het middelpunt der zaken verwijderd zijn, maar die echter het publieke vertrouwen genieten, zijn in drie maanden tyd van 10 tot 20 percent gevallen.

Het bewijs tot staving dezer daadzaken is niet moeijelyk optesporen. Men zal hetzelfde vinden in de volgende tabel die gemaakt is volgens den verkoop van actien van banken, kanalen en wegen en volgens den wisselkoers in vreemde landen. Het gekozen tydskamp is den 28 Sept. 11., eenige dagen vóór de terugneming der publieke fondsen die de bank der Vereenigde Staten in bewaring had, vergeleken met den 17 dezer maand.

	28 Sept.	17 Jan.
Wissel op Engeland, premie . . .	7½ pCt.	1½ pCt.
Handelpapier van 3 tot 6 maanden, jaarlyksche interest . . .	7½ „	15½ 13 „
Idem eene maand of minder . . .	id.	18½ 24 „
Banken.		
Kanaal Bank Nieuw Orleans . . .	114	95
Stads Bank	111	96
Commerciële Bank	106	96
Mechanic's & Traders	106	95
Delaware & Hudson Canal & Bank . . .	120	73
Yzeren Spoorwegen.		
Mohawk	113½	94
Saratoga	110½	103
Boston & Providence	103	89
Banken onder welke de publieke fondsen verdeeld zijn geweest.		
Manhattan	132	124
Mechanics	123	116
Bank van Amerika	116	109
Nieuw York	125	118

Wonderbare uitwerkingen van het minerale magnetismus.

Onder de jaarlyke proeven welke Profes-

sor Elliotson, in het ziekenhuis van St. Thomas, te Londen, genomen heeft, om de zenuw pijn te stillen door middel van de magneet of het minerale magnetismus, verhaalt het geneeskundig blad, de volgende, welken ons zeer merkwaardig voorkomen.

Een patient ondervond sedert langen tyd hevige pynen aan den middelsten vinger, welke smerten geen geneesmiddel heeft kunnen doen stillen noch verminderen; doch werd hy als door betovering door middel van het toedienen van een gemagnetiseerd werktuig genezen.

Dit werktuig heeft de gedaante van een hoefijzer, het heeft bijna 10 duimen in zyne grootste middellyn en 5 duimen in zyne naauwste. Het is zamengesteld uit 6 metalen platen, waarvan de langste in het midden staat, het geheel is met een sterk galon omzet.

In de proef, welke wij aangebaald hebben, werd de noordpool van dat werktuig 5 à 6 maal lange de zyden en op den rug van den middelsten vinger gestreken en eindelyk op het middelste lid gelegd. Op het zelfde oogenblik stilde de pijn zoo volkomen dat de zieke met gemak zyne vingers kon doen klappen; en hy verklaarde dat hy van alle tyden bevryd was, hoewel hy zyne handen vóór de geneeskundige verrigtingen niet had kunnen bewegen.

Wat nog merkwaardig is, is het vermogen van het instrument om de pijn in haren hoogsten graad weder te kunnen voortbrengen. De operator, de zuidpool op den vinger van den zieke geplaatst hebbende, kwam de pijn zoo hevig terug dat dezelve op deszelfs lippen beet en de oogen sloot. Nog eenige strykingen en deszelfs kin trok onwilliglyk tegen de borst; en de trekken van zyn gelaat toonden het hevigste lyden aan. De operator liet deze staat eenige seconden duren en toen deed hy de pijn met dezelfde snelheid verdwynen, door de noordpool tegen den zeeren vinger te houden.

In het zelfde ziekenhuis werd eene vrouw genezen die, sedert negen jaren veel aan de *tic douloureux* der onderste kaak geleden had. Gedurende het bezoek van den operator stilde de pijn; met eens deed hy dezelve weer komen in derzeiver hoogste graad door de zuidpool van dit werktuig van het midden der kin tot aan het oor te stryken; daarna legde men de noordpool op de kin en de pijn verdween terstond. Doctor Elliotson zende naderhand, dat als hy met het werktuig had voortgegaan, hy zulk een hevige smart zoude hebben voortgebragt, dat de lyder zinneloos zoude geworden zijn.

Door eene enkele oplegging van de noordpool dezer werktuigs, werd eene andere vrouw volkomenlyk van de tandpyn verlost, welke zy sedert drie maanden ondervond en die niet meer terug is gekomen. In dit geval heeft men niet gezocht om haar door de zuidpool te doen weder komen.

Het getal der Engelsche vrouwen, die in den ongehuwden staat kwynen, is verre weg grooter dan dat der Spaansche en Italiaansche vrouwen, die in kloosters zuchten; en deze Engelsche vrouwen lyden meer om dat zy in de wereld leven, waar, door ommeegang met jongelingen, de begeerte naar het huwelyk in haar wordt opgewekt. Er is geen treuriger gezicht dan in een Engelsch huisgezin een getal maagden te zien die de eene na de andere oude vrysters worden. Eerst bereiken zy hare volle bloei, kracht en schoonheid; daarna doen zy haar best, door meder geholpen, om aan den man te geraken; en eindelyk mager, bleek en ziekelijk geworden zynde, zoeken velen troost by de Methodist, die haar deze wereld leeren verachten en naar het hemelsche streven, ter vergoeding van het geluk dat deze aarde haar weigert. — *Falm. Packet.*

Deze Courant wordt gedrukt en uitgegeven ter Drukkerij van A. L. S. MULLER & J. F. NEUMAN wv., in de Willemstad, Breede Straat, Huis No. 76. De prijs derzelve is f 12. 'sjaars, te betalen om de drie maanden. De prijs der Advertentien is 25 Centen per regel, doch voor eene Advertentie van slechts een regel, betaalt men 50 Centen.